

Voor zijn jarenlange inspanningen om ook anderen te interesseren voor taal, ontving taalkundige Peter-Arno Coppen onlangs de oevreprijs van de Landelijke Onderzoekschool Taalwetenschap.

“In elke zin zit wel een gekkigheidje”

Peter-Arno Coppen ontvangt oevreprijs

ERICA RENCKENS

Foto: Bert Beelen

Hij is de tel inmiddels kwijtgeraakt, maar in totaal zal hij rond de tweeduizend zogenoemde ‘stukjes’ over taal hebben geschreven. En dan rekent hij de vele mailwisselingen met lezers en discussies op de sociale media niet mee. Het zijn columns voor dagblad *Trouw* en *Levende Talen Magazine*, online bijdragen aan tijdschrift *Neerlandistiek* en zijn eigen Taalprof-weblog, en artikelen voor onder andere *Onze Taal*. En dat alles naast zijn werk als hoogleraar Vakdidactiek aan de Radboud Universiteit en als redacteur van *Onze Taal*. Voor zijn populariseringswerk ontving Peter-Arno Coppen op 4 februari de oevreprijs van de Landelijke Onderzoekschool Taalwetenschap.

“De prijs wordt niet elk jaar uitgereikt, dus ik was enigszins verrast, maar ik had wel verwacht dat ik een keer bij de kandidaten zou zitten”, vertelt hij. “Samen met Nicoline van der Sijs, Jan Stroop en Marc van Oostendorp behoor ik toch tot de meest uitgesproken populariseerders van de taalkunde.” Van Oostendorp is de enige die eerder – in 2005 – de prijs in ontvangst mocht nemen. Coppen, lachend: “Hij schreef het groot-

ste deel van zijn oeuvre ná de uitreiking, dus ik denk dat het vooral een aanmoedigingsprijs is: er staat me nog veel werk te wachten.”

ONTLEEDPROBLEEMPJE

Dat aanvullen van het oeuvre zal geen problemen opleveren. Hij schrijft na meer dan twintig jaar nog altijd met veel plezier over taalkunde. “Ik begon ooit met columns voor een nieuwsbrief van de opleiding Taal, Spraak en Informatica, waar ik colleges gaf. Later werd ik gevraagd voor het online tijdschrift *Neder-L*, wat nu *Neerlandistiek* is, voor *Trouw* en voor *Onze Taal*. Ik kan niet goed nee zeggen, maar ik vind het ook leuk om te doen”, aldus

Coppen. Inmiddels heeft hij een bepaalde flow ontwikkeld waarin het schrijven hem weinig moeite kost. “Op zaterdagochtend schrijf ik drie columns voor *Trouw*.”

Inspiratie voor nieuwe onderwerpen haalt hij uit verschillende bronnen. “Lezers sturen me geregeld vragen of opmerkingen. Die probeer ik allemaal te beantwoorden, en soms zit er dan ook stof voor een stukje in. Verder valt me altijd wel iets op als ik door de stad loop, naar de radio luister of televisie kijk. Daar ontwikkel je een soort antenne voor. Ik kan over elke zin wel iets leuks vertellen in relatie tot zinsontleding. In elke zin zit wel een ontleedprobleempje, een gekkigheidje of iets waarover je kunt discussiëren.” Als hij dan toch om een onderwerp verlegen zit, kan hij altijd nog putten uit zijn jarenlange ervaring als onderzoeker en onderwijzer. “Dan ga ik gewoon zitten en neem me voor iets te schrijven over bijvoorbeeld de beknopte bijzin. Daar kan ik zo een aantal onderwerpjes uit halen.”

Hoewel sommige kwesties vaker langskomen, probeert Coppen daar dan altijd toch iets nieuws over te vertellen. “Soms verandert ook mijn mening over een bepaald onderwerp. Zo schreef ik in 2006 een column over de slogan ‘Pindakaas op het voetstuk dat het verdient’. Wat doet *het* daar, als het verwijst naar *de pindakaas*? Mijn verklaring was dat dit voorkomt bij substanties: ‘Als je stroop knoeit, moet je het meteen opvegen.’ Maar nu klaagde een lezeres over een advertentie waarin stond ‘Geef uw vacature het bereik dat het verdient’. Een vacature is geen substantie, dus dat kon niet de verklaring zijn. Online en in een krantendatabase vond ik nog meer voorbeelden waaruit blijkt dat er meer meespeelt dan alleen de substantie-theorie. Daar schrijf ik dan ook weer een stukje over.”

TROTS

In zijn artikelen dirigeert Coppen de lezer niet naar een specifiek antwoord, maar laat hij ze nadenken

over taal. “Uiteindelijk gaat zinsontleding niet om de oplossing, want die is vaak een keuze uit verschillende mogelijkheden. De afweging tussen vormen en betekenissen is veel interessanter.”

Met dat idee mengt Coppen zich ook geregeld in discussies onder docenten Nederlands in een besloten Facebook-groep met meer dan vijftienduizend leden. “Het is heel gek: leraren betwijfelen daar regelmatig het nut van grammatica-onderwijs, maar als iemand dan een concreet grammaticaprobleem heeft, springen ze er met zijn tachtigen bovenop. Blijkbaar vinden ze het toch interessant. Wanneer ik dan zie dat de discussie een bepaalde richting op gaat, laat ik zien dat je er ook op andere

“In mijn columns probeer ik mensen zelf te laten nadenken over hoe iets in elkaar zit.”

manieren naar kunt kijken. Daar wordt zo’n discussie meteen rijker van. Het draait om de argumenten, niet om het doorhakken van de knoop.”

Lang niet iedereen is het altijd met zijn argumenten eens, maar Coppen gaat met bijna iedereen het gesprek aan. “In de begindagen van mijn weblog was er weleens een trol die steeds ontspoorde naar gescheld. Die heb ik toen geblokkeerd, maar met de meeste mensen kan ik wel in gesprek komen, zelfs als we het echt niet met elkaar eens zijn. Uiteindelijk zie je dan ook waar je elkaar nog kunt vinden en waar je precies van mening verschilt. Zo’n gesprek kan ik meestal ook nog in goede harmonie afronden; daar ben ik wel trots op.”

SCHOONHEID

Zijn doel is uiteindelijk steeds hetzelfde: overbrengen hoe leuk het is om op die manier naar taal te kijken. “In mijn columns probeer ik altijd echte syntactische analyse te stoppen, zodat mensen zelf gaan nadenken over hoe iets in elkaar zit, welke variatie mogelijk is en welk effect dat heeft op de betekenis.” De schoonheid van taal speelt daarbij geen rol: “Je hoeft niet van een taal te houden om geïnteresseerd te zijn in hoe hij in elkaar zit. Een geoloog hoeft een steen ook niet mooi te vinden om er alles van te willen weten.”

Sharon Unsworth deelt LOT-prijs – met zichzelf

Er werd op 4 februari door de Landelijke Onderzoeksschool Taalwetenschap (LOT) niet alleen een oeuvreprijs uitgereikt, maar ook een voor het beste taalkundige project dat de voorbije twee jaar is uitgevoerd.

Taalwetenschapper Sharon Unsworth was genomineerd voor twee activiteiten, en de jury heeft besloten beide projecten te bekronen. Een deel van de prijs is voor haar podcast *Kletsheads*, waarin ze met deskundigen praat over meertaligheid bij kinderen: Wat weten we over hoe het werkt? Op welke problemen moet je als ouders letten? En hoe ervaren kinderen het zelf?

Een ander deel van de prijs is voor het werk van Unsworth en haar team (onder anderen Paula Fikkert en Caroline Rowland) voor het festival *Kletskoppen*, in Nijmegen en Den Haag, waar kinderen en hun ouders allerlei leuke activiteiten kregen aangeboden om spelenderwijs meer te leren over taal.

De jury: “Veel mensen worden amateur-taalkundigen als ze kinderen krijgen. Het wonder van een peuter die moeiteloos woorden en zinsconstructies oppikt is dan ook onweerstaanbaar. Van die combinatie van taal en kinderen maakt Sharon Unsworth volgens de jury van de LOT-prijs creatief gebruik om mensen op een aantrekkelijke manier van alles te leren over taalwetenschap.”